

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1329/ /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 3/2010. (I. 6.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos előadta, hogy 2009. szeptember 05-én, 16:00 óra körüli időben a Budapest, V. kerületi Károly körúton haladt a Deák tértől az Astoria irányába, amikor a Madách tér magasságában „több száz rendőrnek látszó személy” jelent meg, akik elállták az útját. A panaszos közelében egy rendőrnő közvetlen közletről egy nő arcába tartotta a videó kameráját, majd „nekirontott” és lábával megpróbálta elgáncsolni. Ekkor a panaszos és néhány állampolgár a földre lökött nő segítségére sietett, mire a rendőrök a panaszost – és a nőt is – „megtámadták” és megbilincsték, majd a panaszost „rabszállító” gépkocsival a BRFK kerületi Rendőrkapitányságára állították elő. Ott anélkül, hogy bármilyen érdemi intézkedés történt volna, egy ideig várakoztatták, ezt követően pedig a BRFK Gyorskocsi utcai épületébe szállították át, ahol – az orvosi vizsgálaton kívül – egyéb intézkedés szintén nem történt, és hosszú, indokolatlan várakoztatás után 23:48 óra körül engedték szabadon. Távozásakor kapott egy rendőr által aláírt idézést, mely a Nyomozó Ügyészség Belgrád rakparti épületébe szolt, és azt tartalmazta, hogy hivatalos személy elleni erőszak ügyében kívánják kihallgatni.

A panaszos a rendőri intézkedés miatt 2009. szeptember 08-án a Panasztestülethez fordult. A panaszában felsorolt sérelmek az alábbiakban összegezhetők:

- sérelmezi, hogy a rendőrök az említett közterületen „elállták” az útját;
- vitatja a Rendőrség egész eljárásának jogalapját, mivel álláspontja szerint nem tanúsított olyan magatartást, amely bűncselekmény gyanújára adott volna okot;
- sérelmezi a szolgálati fellépés módját;
- sem az elfogása, sem a BRFK kerületi Rendőrkapitányságra történt előállításánál során nem közölték vele az intézkedések okát – és erről a BRFK Gyorskocsi utcai épületében sem tájékoztatták –, csak a szabadon bocsátásakor átvett idézésből tudta meg, hogy mi volt előállításának indoka;
- a BRFK Gyorskocsi utcai épületében orvosi vizsgálaton esett át;
- előállításánál során hosszú időn keresztül, indokolatlanul várakoztatták, anélkül, hogy bármilyen érdemi intézkedés történt volna;
- a Rendőrség épületébe szállították, és szabadon bocsátásakor egy rendőr adta át neki a Budapesti Nyomozó Ügyészségen történő kihallgatásra szóló idézését, holott hivatalos személy elleni erőszak bűncselekményének elkövetése esetében a nyomozás ügyészségi hatáskörbe tartozik;
- nem érti, hogy az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának Hivatalán kívül miért a Magyar Helsinki Bizottság címét és elérhetőségét közlik vele a jogorvoslatról szóló tájékoztatás során, mivel ezen szervezet véleménye szerint nemzetellenes nyilatkozatokat tesz a sajtóban, így alkalmatlan az állampolgárok jogainak védelmére;

- a Rendőrség eljárása sértette az emberi és alkotmányos jogait, így a szabad mozgáshoz, valamint személyes szabadsághoz való jogát.

A Panasztestület az általa lefolytatott vizsgálatot követően állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri intézkedések, illetve a kényszerítő eszközök alkalmazása érintették a panaszos személyi szabadsághoz való jogát, valamint az emberi méltósághoz való jog részét képező személyi integritáshoz való jogát.

II.

A vizsgálat során rendelkezésre álló iratok – panasz, elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló rendőri jelentés, kiegészítő rendőri jelentés, előállításról készült jelentőlap, igazolás személyi szabadság korlátozásáról, valamint az ügygel kapcsolatos egyéb dokumentumok – alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

A Szivárvány Misszió Alapítvány 2009. szeptember 05. napján 13:00 órától 20:00 óráig Budapesten, a Felvonulási tér – Dózsa György út – Andrásy út – Erzsébet tér útvonalon tartotta meg a Meleg Méltóság Menete elnevezésű, a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvényét, melyet a Rendőrség tudomásul vett. A rendezvényen több külföldi állam nagykövete jelezte részvételi szándékát, ezért elengedhetetlenül szükséges volt a rendezvény zavartalan lebonyolításának biztosítása. Ennek érdekében Budapest Rendőrfőkapitánya 01000/45409/2009. számú személy és létesítménybiztosítási intézkedésében – az Rtv. 46. §-a alapján – 2009. szeptember 05. napján 00:00 órától 2009. szeptember 05. napján 24:00 óráig Budapest meghatározott területeire terület lezárást rendelt el a védett személyek és a kijelölt létesítmények védelméről szóló 160/1996. (XI. 5.) Korm. rendeletben foglaltak maradéktalan végrehajtása érdekében. A BRFK Kommunikációs Osztálya a Rendőrség hivatalos honlapján 2009. szeptember 05-én, 10:30 perckor megjelent közleményében felhívta a fővárosban lakók figyelmét a rendezvénnyel kapcsolatban történő jelentős forgalomkorlátozási intézkedésekre¹.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. § (1) bekezdése szerint „A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.” Budapest Rendőrfőkapitánya 01000/46739/2009. ált. számú egyedi utasításával – az Rtv. 30. § (1) bekezdése, valamint (3) bekezdése² alapján – 2009. szeptember 05-én 06.00 órától 2009.

¹ http://www.police.hu/friss/BRF-20090831_23.html?query=sziv%C3%A1rv%C3%A1ny

² **Rtv. 30. §:**

„(1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

szeptember 06-án 06.00 óráig Budapest V., VI., VIII., XIV. kerület teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el tekintettel arra, hogy több demonstráció megtartását jelentették be, melyeken jelentős számú ember részvétele várható. Emellett ellentétes érzelmű, illetve nézeteket valló csoportok megjelenésére is számítani lehetett. A kijelölt rendőri állomány feladata az volt, hogy a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kíséresse a rendezvényekre érkezőket, valamint a helyszínen tartózkodókat, megakadályozza a jogsértések kialakulását, közreműködjön az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában, illetve jogsértés esetén végrehajtsa a szükséges intézkedéseket. Ennek keretében az állomány tagjai szűrőpróba szerű igazoltatásokat, ruházat, csomag és járműátvizsgálást hajtottak végre. A BRFK Kommunikációs Osztálya 2009. szeptember 04-én, 13:49 órakor a fokozott ellenőrzés elrendeléséről szintén közleményt adott ki³.

A fokozott ellenőrzés elrendelése a rendezvény zavartalan lebonyolítása érdekében szükséges és indokolt volt, ezért a rendőri intézkedés jogszerűen korlátozta a panaszos szabad mozgáshoz való jogát.

A panaszossal szembeni intézkedést a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály Bevetési Alosztály II. állományának tagjai foganatosították. Az elfogás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló 01000/566712/2009/id. számú, 2009. szeptember 05-én kelt rendőri jelentés, valamint a 2009. november 27-én kelt kiegészítő jelentés szerint az intézkedő rendőr törzszászlós 2009. szeptember 05-én, a Meleg Méltóság Menete elnevezésű rendezvény biztosítása során – a 188-1/55/2009. TÜK. számú biztosítási terv alapján –, mobil csoport tagjaként látott el szolgálatot. A Budapest, V. kerületi Városház téren történő rendőri intézkedés során, 16:27 órakor azt észlelte, hogy egy férfi – a panaszos – rángatja és többször meglöki a szolgálati kamerát kezelő, tőle pár méterrel arrébb álló rendőr törzsőrmester nőt, aki ettől majdnem hanyatt esett. A rendőr törzszászlós ekkor a panaszost – mivel a késedelem veszéllyel járt volna, előzetes figyelmeztetés nélkül – testi kényszer alkalmazásával a földre vitte, és kezeit a további támadás megakadályozása érdekében, hátra helyzetben megbilincselte. Ezt követően a mobil csoportot irányító rendőr főtörzszászlós kísérő tagállomást kért a helyszínre, melynek megérkezéséig a panaszost igazoltatták, tájékoztatták jogairól, illetve a panasztétel lehetőségéről és módjáról – amit meg is köszönt –, valamint a rendőri intézkedés okáról, melyet tudomásul vett. A panaszos a helyszínen azt is elmondta, hogy ő csak a fent említett nő védelmére kelt. Miután a Kísérő 600-as tagállomás 16:30 órakor megérkezett, a panaszost a BRFK kerületi Rendőrkapitányságára szállították, ahol sérülés- és panaszmentesen átadták az ügyletes tisztnek.

A Rendőrség által készített videó felvételek az intézkedésnek csak azt a részét rögzítik, amikor a már földön fekvő panaszost rendőrök veszik körül és megbilincselik, majd 3 rendőr egy szolgálati gépjárműhöz vezeti.

Az intézkedő rendőr a panaszossal szemben annak elfogásakor kényszerítő eszközként testi kényszert alkalmazott. Erre az Rtv. 47. §-a⁴, valamint a Szolgálati Szabályzat 59. § (1)

³http://www.police.hu/friss/BRF20090904_25.html?query=fokozott%20ellen%C5%91rz%C3%A9s%202009.%20szeptember

⁴ **Rtv. 47. §:**

„A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”

bekezdése⁵ teremtett jogalapot, tekintettel arra, hogy a jelentések szerint a panaszos erőszakos, támadó jellegű magatartást tanúsított, így a rendőri intézkedés eredményessége csak ezáltal volt biztosítható. A testi kényszer alkalmazó rendőr az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésében az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírásakor – formailag hibásan, a megfelelő törvényhelyre való hivatkozás nélkül – dokumentálta, hogy „mivel a késedelem veszéllyel járt volna, nevezett személyt előzetes felszólítás nélkül testi kényszerrel a földre vittem”. A rendezvényen végrehajtott előállításról szóló jelentőlapon is fel van tüntetve a testi kényszer alkalmazásának ténye és a földön fekvő panaszos a Rendőrség által készített videó felvételen is látható. A testi kényszer alkalmazása jogszerűen, indokoltan, illetve – a panaszos agresszív magatartására tekintettel – arányosan történt.

A bilincs, mint kényszerítő eszköz alkalmazása az Rtv. 48. § b) pontja⁶ alapján – támadás megakadályozása érdekében – történt, és annak jogszerűségét a Szolgálati Szabályzat 60. § (1) bekezdésének b) pontja⁷ is alátámasztja. A kényszerítő eszköz alkalmazásának módját illetően a kezek hátra helyzetben történő bilincselését a Szolgálati Szabályzat 60. § (6) bekezdésének a) pontja⁸, míg a panaszos fekvő helyzetben történő megbilincselését – a panaszos erőszakos magatartására való tekintettel – ugyanezen paragrafus (7) bekezdése⁹ teszi jogszerűvé és indokoltá. A panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdése¹⁰ alapján került sor. Tekintettel arra, hogy a panaszos cselekménye megalapozza a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 229. §-ába ütköző hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény elkövetésének gyanúját, ezért az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a)

⁵ **Szolgálati Szabályzat 59. § (1) bekezdés:**

„Kényszerítő eszköz alkalmazása feltételeinek fennállása esetén testi kényszer akkor kell alkalmazni, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”

⁶ **Rtv. 48. §:**

„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy (...)
b) támadásának megakadályozására, (...)”

⁷ **Szolgálati Szabályzat 60. §:**

„(1) Bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt (...)
b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, (...)”

⁸ **Szolgálati Szabályzat 60. §:**

„(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy:
a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadásától, illetve szökéstől, (...)”

⁹ **Szolgálati Szabályzat 60. §:**

„(7) Nem minősül embertelen, megalázó bánásmódnak a személy fekvő helyzetben történő megbilincselése, ha arra támadása vagy erőszakos magatartása miatt került sor.”

¹⁰ **Rtv. 29. §:**

„(1) A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

pontja¹¹ alapján – mint szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt – jogszerűen állították elő a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányságra. A panaszost az Rtv. 20. § (2) bekezdésének második mondata alapján¹² tájékoztatták panasztételi lehetőségéről. A felsorolt intézkedések során az Rtv. 15. §-ában¹³ megfogalmazott arányosság követelménye nem sérült.

A rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására, valamint a szolgálati fellépés módjára vonatkozó rendelkezéseket az Rtv. 20. §-a, valamint a Szolgálati Szabályzat 4. §-a részletezi. E paragrafusok – lábjegyzetben hivatkozott –, kötelezően előírt formai és garanciális tartalmi elemeinek¹⁴ főszabály szerint a rendőri intézkedés megkezdése előtt kell elhangzaniuk. Egyedül az az eset jelenthet kivételt, ha a tájékoztatás a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztetné, mivel ebben az esetben az intézkedés befejezésekor kell a rendőrnek az azonosíthatóságára vonatkozó adatait közölni.

---

¹¹ **Rtv. 33. § (1) bekezdés:**

„A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;(...)”

¹² **Rtv. 20. § (2) bekezdés 2. mondata:**

„(2) (...)Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.”

¹³ **Rtv. 15. §:**

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

¹⁴ **Rtv. 20. § (2) és (3) bekezdése:**

„(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.”

Szolgálati Szabályzat 4. §:

„(1) A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelettel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti közlés, illetve a szolgálati igazolvány vagy az azonosító jelvény felmutatása a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, azt az intézkedést követően kell megtenni.”

A Szolgálati Szabályzat 57. § (1) bekezdése¹⁵ szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását előzetes figyelmeztetésnek kell megelőznie, kivéve, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztetné. Tekintettel arra, hogy a panaszos erőszakos, támadó jellegű magatartást tanúsított, ezért azonnali rendőri fellépésre volt szükség a r. törzsőrmester nő elleni további támadás megakadályozása érdekében. Mivel a késedelem veszéllyel járt volna, így indokolt volt a rendőr igazolását szolgáló közlés, illetve az előzetes figyelmeztetés elmaradása az intézkedés megkezdése előtt. Ugyanakkor a jelentések azt is rögzítik, hogy az intézkedés befejezését követően – a kísérő tagállomás megérkezéséig – a panaszos megkapta a megfelelő tájékoztatást jogairól, panasztételi lehetőségéről és módjáról, valamint a rendőri intézkedés okáról is.

A panaszost a BRFK kerületi Rendőrkapitánysága 01805/2952-1/2009. ált. számú tájékoztatása szerint előállítását követően az Igazgatásrendészeti Osztályvezető rendőr őrnagy asszony – aki részt vett a biztosítási feladatok végrehajtásában – tájékoztatta az előállítás pontos okáról, majd nyilatkozatot töltetett ki a panaszossal, aki kérte jogi képviselőjének értesítését. Mivel a megadott mobiltelefonszámon a jogi képviselő nem volt elérhető, ezért az őrnagy asszony a panaszos kérésére a Nemzeti Jogvédő Szervezetet értesítette.

A panaszos a BRFK kerületi Rendőrkapitányságán nem került elhelyezésre az előállító helyiségben, mivel a biztosítási törzs utasítása alapján – mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt – átszállították a BRFK Gyorskocsi utcai objektumába. Itt 20:15 órakor – a Szolgálati Szabályzat 51. §-ának (3) bekezdésére¹⁶ tekintettel – a panaszos orvosi vizsgálaton esett át, mely az esetleges külsérelmi nyomok meglétének és egyes fertőző betegségek fennállásának megállapítására irányult. Az orvosi vélemény külsérelmi nyomként a mellkas bal oldalán vonalas abrasiot, a bal lapocka felett 3 x 4 cm-es, a lapocka csúcsa alatt 3 x 3 cm-es felületen zúzódást dokumentált, illetve a panaszos aláírásával ellátva rögzítette, hogy „Rendőri bántalmazást nem panaszol.” (A panaszos a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányságon kitöltött és aláírt Nyilatkozatában, majd az előállítás időtartamáról szóló Igazoláson is kijelentette, hogy sérülése az előállítás során nem keletkezett.)

A panaszos a BRFK Gyorskocsi utcai objektumában jogairól és kötelezettségeiről, valamint jogorvoslati lehetőségeiről és annak módjáról szóban és írásban is tájékoztatást kapott a Fogdaszolgálati Osztály beosztottaitól. Az iratok alapján hozzátartozója vagy más személy kiértesítését nem kérte. A BRFK Bűnügyi Szervek Gazdaságvédelmi Főosztály által kiállított Igazolás tartalma szerint – melyben ismételten tájékoztatták panasztételi jogáról is – személyi szabadságának korlátozása 2009. szeptember 05. 16:27 órától 2009. szeptember 05. 23:48 percig, tehát 7 óra 21 percen át tartott. Az előállítás időtartama alatt sérülése, valamint panaszos nem keletkezett. A panaszos a fenti dokumentumok mindegyikét ellátta aláírásával.

¹⁵ **Szolgálati Szabályzat 57. § (1):**

„A rendőr szolgálata jogszerű teljesítésekor köteles intézkedéseinek érvényt szerezni, ennek érdekében előzetes figyelmeztetés után, az arányosság elvének figyelembevételével kényszerítő eszközt alkalmazhat. Ha a figyelmeztetés a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, a kényszerítő eszköz előzetes figyelmeztetés nélkül is alkalmazható.”

¹⁶ **Szolgálati Szabályzat 51. § (3):**

„Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A panaszos sérelmezi, hogy a rendőrségi fogdán – az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának Hivatalán kívül – a Magyar Helsinki Bizottság címét és elérhetőségét is közölték vele a jogorvoslatról szóló tájékoztatás során, mivel szubjektív értékítélete szerint ez a szervezet olyan nyilatkozatokat tesz a sajtóban, amelyek alapján alkalmatlan az állampolgárok jogainak védelmére. A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII.13.) BM rendelet 2. §-nak (9) bekezdése értelmében a Rendőrség köteles átadni a fogvatartott részére befogadásakor a jogait és kötelezettségeit tartalmazó írásos tájékoztatót. Ez a dokumentum – a jogorvoslati jogról szóló tájékoztatás keretén belül – a Magyar Helsinki Bizottság elérhetőségét választási lehetőségként tartalmazza, melyet a panaszos nem köteles figyelembe venni.

A Budapesti Nyomozó Ügyészség a panaszossal szemben hivatalos személy elleni erőszak büntettének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárást folytat. A panaszos sérelmezte, hogy az ügyészségi kihallgatásra szóló idézését szabadon bocsátásakor egy rendőr adta át neki a Gyorskocsi utcai fogdán.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. 92. § (1)¹⁷ bekezdése alapján jelen határozat tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet, ezért a büntetőeljárás megindulását követően – így az idézés kézbesítésével kapcsolatban – keletkezett sérelmek kivizsgálására e keretek között nincs törvényes lehetőség. A jogorvoslat módjáról e tekintetben a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) rendelkezik.

Fentiek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

III.

A Testület megállapítása szerint a testi kényszer (...) dokumentálása nem megfelelően történt. A jelentőlapot kitöltő rendőr feltüntette ugyan (...) a testi kényszer alkalmazását, azonban a rendőri jelentésben nincs arra vonatkozó utalás a jogszabályi hivatkozások között (...). Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás a jelentés megjelölt hiányossága miatt szintén hiányos (...) A parancsnok ezen mulasztása miatt a Testület megállapítása szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.”

Az Rtv. 62. § (1) bekezdése szerint a „*kényszerítő eszköz alkalmazását jelenteni kell a szolgálati elöljárónak.*”. E jelentés kötelező tartalmi elemei a Szolgálati Szabályzat 58. § (4) bekezdésében¹⁸ található. A panaszossal szemben intézkedő rendőr az elfogás

¹⁷ **Rtv. 92. § (1) bekezdése:**

„*Akinek az e törvény IV, V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosítható rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.*”

¹⁸ **Szolgálati Szabályzat 58. § (4) bekezdés:**

„*(4) A kényszerítő eszköz alkalmazásáról a rendőr jelentést készít, amely tartalmazza:*

a) hol, mikor, kivel szemben, milyen kényszerítő_ eszközt használt, és ennek mi volt az indoka,
b) eleget tett-e a (3) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott kötelezettségének, ha nem, ennek mi volt az oka,
c) keletkezett-e sérülés, és milyen fokú, illetve keletkezett-e dologban anyagi kár,
d) mi történt a sérülttel,
e) ha támadás miatt történt a kényszerítő_ eszköz alkalmazása, mi volt a támadásra használt eszköz,
f) a tanúk adatait,
g) az alkalmazást lehetővé tevő törvényhelyre való hivatkozást.”

végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésében az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírásakor – formailag hibásan, az alkalmazást lehetővé tevő törvényhelyre való hivatkozás nélkül – dokumentálta, hogy „mivel a késedelem veszéllyel járt volna, nevezett személyt előzetes felszólítás nélkül testi kényszerrel a földre vittem”. A rendezvényen végrehajtott előállításról szóló jelentőlapon is fel van tüntetve a testi kényszer alkalmazásának ténye és a földön fekvő panaszos a Rendőrség által készített videó felvételen is látható. A Szolgálati Szabályzat 57. §-ának (3) bekezdése szerint „a kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr előjárója vizsgálja annak szükségességét, jogszerűségét, az arányosság követelményének megtartását”. Mint azt a Panasztestület is megállapította, a panaszossal szemben a testi kényszer alkalmazására jogszerűen, indokoltan és az arányosság elvének megtartásával került sor. Álláspontom szerint az intézkedés dokumentálásának formai hibája a panaszos oldalán – mivel az eljárás során a panasztétel lehetőségéről és módjáról megfelelő tájékoztatást kapott és panaszjogával bármikor élhetett volna – nem okozott olyan érdeksérelmet, amely alapján a tisztességes eljáráshoz való jogának csorbulása megállapítható lenne, tekintettel arra is, hogy a bilincs használatának – melyet az esetek nagy százalékában testi kényszer alkalmazása előz meg – parancsnoki kivizsgálása megtörtént.

„A Testület – tekintettel arra, hogy eljárási cselekményt az előállítás utolsó három és fél órájában a panaszossal szemben nem folytattak le, (és) a rendőrségi iratokban nem szerepel további indoka a fogvatartásnak – nem tartotta szükségesnek a panaszos előállításának a maximumhoz közelítő, hét és fél órás időtartamát, ezért megállapította, hogy az intézkedéssel sérült a panaszosnak az Alkotmány 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz való joga.”

Miután megállapításra került, hogy a panaszos cselekménye a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § b) pontja értelmében a Budapesti Nyomozó Ügyészség hatáskörébe tartozik, a további eljárási cselekmények foganatosítása tekintetében az ügyészség rendelkezett döntési jogkörrel. A panaszos meghallgatásának kérdésével kapcsolatban a BRFK Bűnügyi Szervek Gazdaságvédelmi Főosztály Gazdaságvédelmi Osztály vezetője felvette a kapcsolatot a Budapesti Nyomozó Ügyészség vezető-helyettes ügyészevel, aki azt a tájékoztatást adta, hogy a panaszos előállításának helyszínéül szolgáló rendőrségi objektumban tartózkodó ügyészek más ügyben foganatosítanak kihallgatásokat, ezért a panaszos kihallgatása nem kivitelezhető, és határozott idézés kiállításáról, illetve kézbesítéséről. A Panasztestület 205/2009. (VII. 8.) számon hozott állásfoglalásának VI/2. pontjában maga is kimondta, hogy nem róható a Rendőrség terhére az a körülmény, hogy a Budapesti Nyomozó Ügyészség túlterheltsége miatt, idő hiányában nem került sor a panaszos előállítása során az ügyészség hatáskörébe tartozó bűncselekménnyel kapcsolatos kihallgatásra.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a Rendőrségnek a panaszos elfogására és előállítására törvényi kötelezettsége volt, a további eljárási cselekmények vonatkozásában pedig nem volt döntési jogosultsága. Emellett a panaszos előállításának időtartama nem haladta meg az Rtv. 33. § (3) bekezdésében¹⁹ megszabott 8 órás időtartamot, ezért a tisztességes eljáráshoz, valamint a személyes szabadsághoz való alapvető jog sérelmét ebben az esetben sem tartom megállapíthatónak.

---

¹⁹ **Rtv. 33. §:**

„(3) A Rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdése, 15. §-a, 20. § (2) és (3) bekezdései, 30. § (1) és (3) bekezdései, 33. § (1) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése, 47. §-a, 48. § b) pontja, 62. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 229. §-a;
- a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 29. § b) pontja;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. §-a, 39. § (1) bekezdése, 51. § (3) bekezdése, 57. § (1), (3) és (4) bekezdései, 58. § (4) bekezdése, 59. § (1) bekezdése, 60. § (1) bekezdés b) pontja, valamint (6) és (7) bekezdései, 62. § (1) bekezdése;
- a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII.13.) BM rendelet 2. § (9) bekezdése.

Budapest, 2010. február „ , „

Dr. Bencze József r. altábornagy